

Kierunki i zasady rozwoju sieci teleinformatycznych

„Global Information Networks” – konferencja ministrów w Bonn

Wacław Iszkowski

Na początku lipca w Bonn odbyła się konferencja ministrów z Unii Europejskiej, krajów EFTA, krajów Europy Centralnej i Wschodniej oraz Cypru. W konferencji uczestniczyli też ministrowie z USA, Kanady, Japonii, a także przedstawiciele największych światowych firm i organizacji teleinformatycznych. Wzięli w niej też udział przedstawiciele naszego Rządu i Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji.

Celem konferencji było podsumowanie dotychczasowych działań Unii, związanych z analizą i ewentualnym regulowaniem rozwoju teleinformatyki oraz poszukiwaniem odpowiedzi na nowe zjawiska pojawiające się wraz z rozwojem Globalnych Sieci Informacyjnych (GIN – Global Information Networks). Znaczący wpływ na wiele wystąpień miała propozycja prezydenta Clintona z 1 lipca br. o utworzeniu wolnej strefy handlu elektronicznego. Konferencja została zorganizowana przez Unię Europejską (DG XIII) oraz Niemieckie Ministerstwo Gospodarki. Jej wynikiem było powstanie trzech deklaracji – ministerialnej, podpisanej oficjalnie przez ministrów, przemysłowej, opracowanej przez szefów firm (w tym przez PIIiT) oraz deklaracji użytkowników, sformułowanej przez organizacje konsumenckie i grupy użytkowników.

Deklaracja ministerialna

Deklaracja ministerialna liczy 69 punktów. Między innymi czytamy w niej, że powstanie Globalnych Sieci Informacyjnych (czyli również Internetu) jest przyszłością Europy i szansą dla biznesu, mieszkańców i administracji. Sieci te mają i będą miały duży wpływ na stosunki społeczne, edukację i kulturę oraz, dając praktyczną wolność dostępu do informacji i szerszy dostęp do administracji, przyczynią się do rozwoju demokracji.

Globalne Sieci Informacyjne

Szczególną rolę przypisuje się rozwojowi rynku elektronicznego i jego wpływowi na rozwój przedsiębiorstw, przez redukcję kosztów i ułatwieniu dostępu do rynku mniejszym firmom. Konsumentom zaś umożliwi wybór z bogatszej oferty, ułatwi odnalezienie specjalistycznych produktów oraz powinno obniżyć ceny. Ministrowie nie poparli jednak (jeszcze?) wolnej strefy handlu, zaproponowanej przez Amerykanów. Zgodzili się, że zadbają o uniknięcie nakładania dyskryminujących podatków, związanych z użytkowaniem sieci informacyjnych.

Kluczową rolę w powstawaniu sieci informacyjnej będą odgrywały przedsiębiorstwa prywatne, a więc rozwój ten powinien być sterowany rynkiem, a nie regulacjami administracyjnymi.

Rola rządów – wykorzystywanie nowej techniki

Wśród wielu nowych usług, wynikających z rozwoju sieci informacyjnych, zwraca się uwagę na rolę „elektronicznej demokracji” polegającej na zbliżeniu obywateli do administracji publicznej, dzięki powszechnemu dostępowi do informacji publicznych i bibliotek oraz możliwość łatwiejszego zgłaszania postulatów i uwag przez obywateli. Również informacje o zamówieniach publicznych mogą być przekazywane przez taką sieć. Ministrowie będą propagować rozwój badań i innowacji prowadzących do zbudowania przyjaznego społeczeństwa informacyjnego oraz „Global Research Village”.

Budowanie zaufania do sieci

Ważnym elementem rozwoju GIN będzie wzbudzenie zaufania do sieci, dzięki respektowaniu podstawowych praw obywatelskich i zasad równości użytkowników sieci. Prowadzone będą prace nad kodeksem praw autorskich i własności intelektualnej, uwzględniających nową technikę i zjawiska społeczne, a więc kontynuowane będą adaptacje traktatu WIPO (World Intellectual Property Organization) i porozumień TRIPS. Szczególna uwaga będzie zwracana na walkę z piractwem. Dla zapewnienia bezpieczeństwa przesyłanych danych będą rozwijane techniki kryptograficzne.

Konieczne też będzie międzynarodowe ustalenie ważności podpisu cyfrowego oraz zasad jego autoryzacji w przesyłanych elektronicznie dokumentach i elektronicznych transakcjach handlowych. Powołana zostanie międzynarodowa organizacja standaryzująca techniki i infrastrukturę podpisu elektronicznego. Ministrowie będą też działać na rzecz

likwidowania barier prawnych akceptacji podpisu cyfrowego w prawie, biznesie, administracji publicznej oraz przy akceptacji prawnej dokumentów.

Jasno powinna zostać zdefiniowana odpowiedzialność poszczególnych podmiotów biorących udział w przesyłaniu informacji siecią - tworzących informację oraz tylko ją przekazujących. Inaczej mówiąc, **operator sieci nie może być odpowiedzialny za przesyłane treści, jeżeli nie jest ich w stanie lub nie powinien ich kontrolować.**

Pełnomocnictwa użytkowników

Ministrowie opowiadają się za upowszechnieniem wiedzy o nowych technikach przekazu informacji wśród wszystkich członków społeczności bez względu na płeć, wiek, rasę, język, zatrudnienie (lub jego brak) i religię.

Zwrócono też uwagę na ochronę danych osobowych użytkowników. Informacje o nich powinny być wykorzystywane tylko wtedy, gdy jest to prawnie dozwolone i tylko w koniecznych przypadkach, przy zadbanie o prawo każdej osoby do prywatności. Jeżeli ktoś może pozostać anonimowy poza siecią informacyjną, to również w jej ramach powinien móc pozostać anonimowy. Wspomina się o konieczności zapewnienia każdemu użytkownikowi sieci możliwości obrony przed zalewem niepożądanych informacji.

Budowanie siły Europy

Ministrowie zgodzili się na pełne otwarcie rynku telekomunikacyjnego (w odpowiednim czasie, jak to było już ustalane w porozumieniach międzynarodowych).

Globalne Sieci Informacyjne pozwolą na lepszą i szybszą integrację Europy w dziedzinach: biznesu, konsumpcji, administracji oraz nauce i kulturze, a nieograniczona konkurencja będzie stymulować obniżanie cen i kosztów.

Wzrost międzynarodowych powiązań

Ponad narodowy charakter sieci informacyjnej stanowi fundament jej rozwoju i nie może być lokalnie zakłócany. Wszystkie kraje powinny włączyć swoje sieci do sieci globalnej. Rządy zaś powinny ujednoclić rozwiązania prawne w kierunku jednakowego działania w całym obszarze sieci.

Deklaracja przemysłowa

Treść deklaracji została przedstawiona w ośmiu punktach - pryncypiach, jakimi powinny kierować rządy w działaniach dotyczących sieci informacyjnych:

1. Regulacje powinny być prezentowane zrozumiale i w elastyczny sposób;
2. Prawa dotyczące Globalnej Sieci Informacyjnej oraz interesów prowadzonych przez sieć powinny być jednakowe we wszystkich krajach;

3. Rynek telekomunikacyjny powinien być szybko otwarty dla efektywnej konkurencji, aby zredukować krajowe i graniczne koszty do poziomu międzynarodowej konkurencji;
4. Muszą być stworzone warunki, w których przemysł oraz konsumenci będą mieli zaufanie do bezpieczeństwa, prywatności oraz autentyczności elektronicznie przesyłanych informacji i transakcji elektronicznych;
5. Siły rynku muszą dopuszczać szybko rozwijane techniki nowych standardów;
6. Dyskryminujące podatki nie mogą być nakładane na użytkowane sieci;
7. Potrzeba wysokiej jakości ochrony własności intelektualnej dla tworzenia, przechowywania oraz dystrybucji w sieciach;
8. Szansa stania się świadomym użytkownikiem komputera powinna być dana wszystkim ludziom niezależnie od wieku i pochodzenia społecznego – edukacja i szkolenia są niezbędne w celu umożliwienia korzystania z Globalnej Sieci Informacyjnej;

Zamiast podsumowania

Konferencja pozostawiła wiele spraw nie do końca rozstrzygniętych. Regulacje prawne pozostawiono poszczególnym krajom, zalecając jednak stosowanie się do podpisanej deklaracji. Konferencja miała być początkiem nowej fali inicjatyw stymulowania wzrostu gospodarczego z wykorzystaniem nowych technik.

W Polsce jeszcze niewiele osób zdaje sobie sprawę z nadchodzącego upowszechnienia nowoczesnej techniki informacyjnej. Co gorsze, nawet ci, którzy działają w tej dziedzinie, są rozproszeni i sami nie wykorzystują już istniejących narzędzi do zbudowania polskiego społeczeństwa wieku informacji. Chyba nadszedł czas, aby połączyć nasze wysiłki, ponieważ dla każdego wystarczy pracy – tej rzeczywiście.

dr inż. Waław Iszkowski
Prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji
Marketing Manager w EDS Poland

Wszystkie materiały z omawianej konferencji można znaleźć w: www2.echo.lu/bonn

Do wymiany poglądów na poruszone powyżej tematy można skorzystać z poczty informat@pol.pl lub piit@ikp.atm.com.pl

Dodatek:

W związku z powszechnym użytkowaniem nowych technik informacyjnych warto pomyśleć o lepszym przetłumaczeniu niektórych pojęć, a więc na przykład:

Information Society - społeczeństwo wieku informacji
electronic mail, e-mail - pocztel lub potel
elektronik commerce - komertel (wiem, że jest to nazwa usługi telekomunikacyjnej, ale ponieważ ona znika, to może nadać jej nowe, dobrze precyzujące sam proces znaczenie)
electronic market - rynek elektroniczny
digital signature - podpis cyfrowy (nie elektroniczny!),
cyfropis

Proszę o opinie i inne pomysły.